ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІЛОЛОГІЧНИЙ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан філологічного факультету

_____ _____
(підпис) (ініціали та прізвище)
«_____»_____2024 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПОРІВНЯЛЬНА СТИЛІСТИКА

підготовки бакалавра
(назва освітнього ступеня)
денної форми здобуття освіти

освітньо-професійна програма: слов'янський переклад (польський)_
(назва)
спеціалізації 035.033 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська
(шифр і назва)
спеціальності 035 філологія
(шифр, назва спеціальності)
галузі знань 03 гуманітарні науки
(шифр і назва)

ВИКЛАДАЧ (-ЧІ): Мацегора І.Л., к.філол.н., доцент
(ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри слов'янської філології

Протокол №____ від "___"_____202_ р.
Завідувач кафедри слов'янської філології
_____І.Я. Павленко_
(підпис) (ініціали, прізвище)

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми
_____І.Л. Мацегора
(підпис) (ініціали, прізвище)

2024 рік

Зв`язок з викладачем (викладачами):
E-mail: ivanmatsehora212@gmail.com
Сезн ЗНУ повідомлення: за відповідним посиланням
Телефон: 061-289-41-05
Інші засоби зв'язку: не передбачені
Кафедра: слов'янської філології, корпус ІІ, ауд.426

1. Опис навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Порівняльна стилистика» є: формування уявлення про методологію та процедуру порівняльного лінгвістичного дослідження, систематизація знань в області граматичних засобів і функціональних стилів з позиції внутрішніх та типологічних закономірностей.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Порівняльна стилистика» є: формування навичок компаративного аналізу на граматичному рівні, застосування методик порівняльного аналізу у техніках та методиках перекладу; визначення основних типологічних відмінностей між польською та українською мовами; удосконалення навичок інтерпретації тексту.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	**денна форма здобуття освіти**	**заочна форма здобуття освіти**
1	*2*	*3*
Статус дисципліни	**Обов'язкова**	
Семестр	7-й	-
Кількість кредитів ECTS	**90**	
Кількість годин		
Лекційні заняття	20 год.	-
Семінарські / Практичні / заняття	10 год.	-
Самостійна робота	60 год.	-
Консультації	*За розкладом консультацій*	
Вид підсумкового семестрового контролю:	**залік**	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2868	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
1	*2*	*3*
ПРН-12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють СК-8. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та перекладознавчий (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.	Пояснювально-ілюстративний (інтерактивна лекція, лекція з мультимедійною презентацією; проблемна лекція); частково-пошуковий (бесіда); репродуктивний (робота з навчально-методичною літературою); інтерактивні (рольові ігри, тренінгові вправи	контрольні роботи, виконання тестових завдань в системі Moodle, підготовка презентацій, виступи на практичних заняттях, виконання практичних вправах.
ПРН-12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють. СК-6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.	Пояснювально-ілюстративний (інтерактивна лекція, лекція з мультимедійною презентацією; проблемна лекція); частково-пошуковий (бесіда); репродуктивний (робота з навчально-методичною літературою); інтерактивні (рольові ігри, тренінгові вправи	контрольні роботи, виконання тестових завдань в системі Moodle, підготовка презентацій, виступи на практичних заняттях, виконання практичних вправах.
СК-3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії польської, української мов ПРН-8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію	Пояснювально-ілюстративний (інтерактивна лекція, лекція з мультимедійною презентацією; проблемна лекція); частково-пошуковий (бесіда); репродуктивний (робота з навчально-методичною літературою); інтерактивні (рольові ігри, тренінгові вправи	контрольні роботи, виконання тестових завдань в системі Moodle, підготовка презентацій, виступи на практичних заняттях, виконання практичних вправах.

української та польської мов і літератур і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності		
ПРН-10. Знати принципи, технології та прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами. СК-14. Здатність передавати з однієї мови на іншу інформацію (як у письмовій, так і в усній формі) з урахуванням різниці між двома текстами, комунікативними ситуаціями і культурами	Пояснювально-ілюстративний (інтерактивна лекція, лекція з мультимедійною презентацією; проблемна лекція); частково-пошуковий (бесіда); репродуктивний (робота з навчально-методичною літературою); інтерактивні (рольові ігри, тренінгові вправи	контрольні роботи, виконання тестових завдань в системі Moodle, підготовка презентацій, виступи на практичних заняттях, виконання практичних вправах.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Порівняльна характеристика лексико-граматичних засобів слов'янських мов

Тема 1. *Основні положення курсу «Порівняльна стилістика»*

Становлення стилістичної теорії. Зміст поняття «стиль». Класифікація функціональних стилів. Стилістична норма. Питання про стилі мови і стилі мовлення. Порівняльна стилістика, її предмет і задачі. Принципи та методи порівняльного аналізу.

Тема 2. *Стилістичні функції лексичних синонімів.*

Лексичні синоніми і їх роль у порівняльній стилістиці. Стилістичні особливості синонімів у російських текстах. Стилістична маркірованність лексичних синонімів слов'янських мовах. Функціонування лексичних синонімів у польських художніх текстах. Контекстуальна синонімія як стилістичний прийом у слов'янських мовах.

Тема 3. *Стилістичні особливості антонімів у слов'янських мовах.*

Стилістичне вживання антонімів у художніх текстах. Смислова неоднорідність контекстуальних антонімів. Оксюморон як стилістичний прийом у творчості письменників. Семантичні та стилістичні функції антонімів у публіцистичних текстах.

Тема 4. *Стилістична своєрідність термінів і термінологічних словосполучень у слов'янських мовах.*

Терміни і термінологічні сполучення як стилістичне збагачення мови. Терміни і термінологічні сполучення в публіцистиці і художній літературі. Вживання у художніх текстах термінологічних слів і словосполучень в номінативній

функції. Метафоризація термінів у художньому, публіцистичному і розмовному мовленні. Метафоризовані архітектурні та музичні терміни в українських текстах. Метафоризація термінів у художніх, публіцистичних та розмовних текстах порівняльних мов.

Тема 5. *Метафора і стилістичні ресурси оказіоналізмів у слов'янських мовах*. Метафоризація як стилістичний прийом. Використання метафор у художніх текстах. Метафора у публіцистиці. Експресивно-стилістичні можливості оказіоналізмів у структурі текстів. Експресивно-стилістичні можливості оказіоналізмів у структурі українських та польських текстів. Оказіональні слова та словосполучення у польській та українській мовах.

Змістовий модуль 2. Порівняльна характеристика функціональних стилів української та польської мов.

Тема 6. *Порівняльна характеристика фразеологічних засобів у слов'янських мовах*. Нейтральні фразеологізми в українській і польській мовах. Книжкові фразеологізми в художніх і публіцистичних текстах порівняльних мов. Стилістичні особливості розмовної фразеології. Структурно-семантичне перетворення фразеологізмів в творчості письменників.

Тема 7. *Газетно-публіцистичний стиль.* Публіцистичний стиль і його підстилі. Газетно-публіцистичний стиль як засіб масової комунікації. Класифікація газетно-публіцистичного стилю. Офіційно-інформативний підстиль у газетній публіцистиці. Неофіційно-інформативний підстиль газети. Інформативно-діловий підстиль, його функції та жанри. Аналітичний стиль у порівняльних мовах на газетній шпальті. Художньо- публіцистичний стиль у структурі сучасної публіцистики. Емоційно-оцінні засоби в інформативно-експресивному тексті.

Тема 8. *Науковий стиль у російській та польській стилістичних системах*. Загальна характеристика наукового стилю. Диференціація наукового стилю і його різновиди. Науково-навчальний і власне-науковий підстилі. Науково-інформативний підстиль як різновид власне наукового стилю. Функціональний аспект дослідження стилістики і наукових текстів близькоспоріднених мов. Функціональні семантико-стилістичні категорії і способи їх подання до наукових текстів.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	*2*	*3*	*4*	*5*
Лекція 1	Основні положення курсу «Порівняльна стилістика»	2		*Один раз на тиждень*
Лекція 2	Стилістичні функції лексичних синонімів.	2		*Один раз на тиждень*

Лекція 3	Стилістичні особливості антонімів у слов'янських мовах.	2		*Один раз на тиждень*
Лекція 4	Стилістична своєрідність термінів і термінологічних словосполучень у слов'янських мовах.	2		*Один раз на тиждень*
Лекція 5	Метафора і стилістичні ресурси оказіоналізмів у слов'янських мовах.	2		*Один раз на тиждень*
Лекція 6	Порівняльна характеристика фразеологічних засобів у слов'янських мовах.	2		*Один раз на тиждень*
Лекція 7-8	Газетно-публіцистичний стиль	4		*Один раз на тиждень*
Лекція 9-10	Науковий стиль у російській та польській стилістичних системах.	4		*Один раз на тиждень*
Семінарське заняття 1	Стилістичні функції лексичних синонімів.	2		*Раз на да тижні*
Семінарське заняття 2	Стилістичні особливості антонімів у слов'янських мовах.	2		*Раз на да тижні*
Семінарське заняття 3	Метафора і стилістичні ресурси оказіоналізмів у слов'янських мовах.	2		*Раз на да тижні*
Семінарське заняття 4	Порівняльна характеристика фразеологічних засобів у слов'янських мовах.	2		*Раз на да тижні*
Семінарське заняття 5	Науковий стиль у російській та польській стилістичних системах.	2		*Раз на да тижні*
Самостійна робота	Стилістичні функції лексичних синонімів розміщено в мудл на посиланням: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2868	9		
	Стилістична своєрідність термінів і термінологічних словосполучень у слов'янських мовах. розміщено в мудл на посиланням: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2868	8		
	Науковий стиль у російській та польській стилістичних системах. розміщено в мудл на посиланням: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2868	9		
	Порівняльна характеристика фразеологічних засобів у слов'янських мовах. розміщено в мудл на посиланням: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id	8		

	=2868			
	Метафора і стилістичні ресурси оказіоналізмів у слов'янських мовах. розміщено в мудл на посиланням: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2868	9		
	Газетно-публіцистичний стиль розміщено в мудл на посиланням: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2868	8		

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/ роботи	Вид контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
1	*2*	*3*	*4*	*5*
Поточний контроль				
Семінарське заняття №1	тестування	Розміщено в СЕЗН ЗНУ. https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2868	Розміщено в СЕЗН ЗНУ. https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2868	**15**
Семінарське заняття №2	Порівняльний аналіз	Розміщено в СЕЗН ЗНУ. https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2868	Розміщено в СЕЗН ЗНУ. https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2868	**10**
Семінарське заняття № 3	Виконання вправ	Розміщено в СЕЗН ЗНУ. https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2868	Розміщено в СЕЗН ЗНУ. https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2868	**10**
Семінарське заняття № 4	Аналіз відповідних текстів	Розміщено в СЕЗН ЗНУ. https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2868	«Розміщено в СЕЗН ЗНУ. https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2868	**10**
Семінарське заняття № 5	Аналіз відповідних текстів	Розміщено в СЕЗН ЗНУ. https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2868	«Розміщено в СЕЗН ЗНУ. https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2868	**5**
Усього за поточний контроль	**30**			**60**
Підсумковий контроль				
Залік /Екзамен	Теоретичне завдання	Питання для підготовки: Див. вище перелік питань		**20**

	Практичне завдання	Розміщено в СЕЗН ЗНУ. https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2868		**20**
Усього за підсумковий контроль	**40**			**40**

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	**За шкалою університету**	**За національною шкалою**	
		Екзамен	**Залік**
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

1. Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. Вінниця : Нова книга, 2003. 210 с.
2. Кононенко І.В. Українська і польська мови: контрастивне дослідження. Warszawa : Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, 2012. 808 s
3. Манакін В.М. Порівняльна лексикологія. Київ : Академія, 2012. 490 с.
4. Мельничук О. С. Вступ до порівняльно-історичного вивчення слов'янських мов. Київ : Вища школа, 1995. 280 с.
5. Сучасна українська літературна мова / За ред. М. Я. Плющ. Київ : Академвидав, 2010. 430 с.
6. Домагальскі С. Великий польсько-український, українсько-польський словник. Тернопіль: Богдан, 2010. 1800 с.
7. Мацько Л. Г, Сидоренко О. О., Мацько О. М. Стилістика української мови. Київ: Вища школа, 2021. 214 с.

Інформаційні ресурси

1. Науковий журнал «Порівняльне мовознавство». Режим доступу: http://journals.uspu./index.php?option=com_content&view=category&id=492&Itemid=330
2. Граматика сучасної польської мови. Режим доступу: https://e-polish.eu/onlajn-kurs-grammatiki-polskogo-jazyka

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків.
Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування лекційних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущенні завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.
Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Політика академічної доброчесності
Усі письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення UniCheck. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело. Приклади оформлення цитувань див. на Moode: https://moodle.znu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=103857
Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем.

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті
Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо).
Під час виконання заходів контролю (термінологічних диктантів, контрольних робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Комунікація
Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle.
Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про терміни подання контрольних робіт, коди доступу до сесій у Zoom та ін. – регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних

повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж двох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам».
Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу ivanmatsehora212@znu.edu.ua. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою: https://tinyurl.com/yckze4jd.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: https://tinyurl.com/y9tve4lk.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: https://tinyurl.com/y9pkmmp5. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: https://tinyurl.com/ycds57la.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: https://tinyurl.com/57wha734. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: https://tinyurl.com/yd6bq6p9; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: https://tinyurl.com/y9r5dpwh.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**
Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua
Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: https://tinyurl.com/ydhcsagx.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: http://library.znu.edu.ua. Графік роботи абонементів: понеділок-п`ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):

https://moodle.znu.edu.ua
Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.
У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.
Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015.
ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: http://sites.znu.edu.ua/child-advance/
ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ: https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim
ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): http://sites.znu.edu.ua/confucius

Керівник навчально-методичного відділу Людмила НЕСТЕРЕНКО